

Arkiv:
JournalpostID: 19/103
Saksbehandlar: Ørjan Raknes
Forthun
Dato: 27.05.2019

Saksframlegg

Saknr.	Utvalg	Møtedato
023/19	Fellesnemnda Alver partsamansett utval	29.05.2019
031/19	Fellesnemnda Alver	03.06.2019

Samarbeid om felles landbruksavdeling i deler av Nordhordland

Vedlegg i saken:

27.05.2019	Vedlegg - Felles landbruksavdeling	1325515
27.05.2019	Vedlegg 1. Landbruket i Alver-, Austrheim-, Fedje- og Modalen kommune	1325516
27.05.2019	Vedlegg 2. Landbruksoppgåver i kommunane - Forventningar i 2019	1325517
27.05.2019	Vedlegg 3. Kommunesider_vedlegg til rapport 2018 Utdrag Nordhordland	1325518
27.05.2019	Vedlegg 4. Brukarundersøking - Evaluering Landbruk nye Alver	1325519

Programansvarleg sitt framlegg til vedtak:

Programleiar rår til at det vidare arbeidet med å til rettelegge for ei felles landbruksavdeling i regi av Alver kommune, tek utgangspunkt i vertskommunemodellen etter ny kommunelov, jf saksutgreiinga og konklusjonen.

Saksopplysningar:

Samarbeidsmodell for organisering av felles landbruksavdeling skal avgjerast av Alver kommunestyre. Fellesnemnda få saka for tilråding av kva løysing det skal arbeidast vidare med fram mot ei avgjerd.

Bakgrunn:

Prosjekt Felles landbrukskontor i Alver kommune er eit hovudprosjekt med administrativ styring. Prosjektet si oppgåve har vore å gjennomføre ei kartlegging av oppgåvene som skal løysast ved landbruksavdelinga, og tilrå organisering og dimensjonering.

Prosjektet omfattar kommunane:

- Alver kommune (Radøy, Meland og Lindås)
- Modalen
- Austrheim
- Fedje

Modalen kjøper tenester frå Meland i dag, medan Radøy, Fedje og Austrheim har felles

landbrukskontor med kjøp av tenester frå Lindås.

Tilsette ved landbrukskontora har vore prosjektgruppe, leia av landbrukssjefen i Lindås.

Bestilling til prosjektgruppa har vore:

- Kartlegge oppgåvene som blir utført ved landbrukskontora i dag, og eventuelle skilnader mellom dei 6 kommunane
- Lage ei ressursoversikt pr kommune og samla for Nordhordland – tal produsentar, areal, dyretal, skog, vilt
- Kartlegge aktuelle samarbeidspartar og aktørar eksternt, og kva form samarbeidet har
- Kartlegge behov for samarbeid og koordinering av tenester /oppgåveløysing internt i kommunane
- Kartlegge innbyggjarkontakten og –dialogen; partar, kommunikasjonsformer, tema
- Presentere mogeleg visjon, verdiar og målsettingar for landbrukskontoret i Alver
- Kartlegge status og behov for kompetanse ved kontoret
- Lage framlegg til dimensjonering av landbrukskontoret
- Lage framlegg til prinsipp for kostnadsnøkkel for tenester som Alver skal utføre for Austrheim, Fedje og Modalen, ev differensiert i høve til kva tenester kommunane ønskjer landbrukskontoret i Alver skal utføre
- Presentere alternative organisasjonsformer for felles landbrukskontor, og ev mellombelse løysingar fram til 01.01.2020

Hovudmålet har vore:

- Hovudmålet er å sikre operative, heilskapelege og effektive løysingar for Landbrukskontoret i Alver, der levering av tenester til Austrheim, Fedje og Modalen blir like godt ivareteke som levering av tenester i eigen kommune.
- Landbrukskontoret skal vere ein integrert del av den samla arealforvaltninga i Alver kommune, der næringsperspektivet også inngår.

Mål for framdrifta:

Sluttrapport levert til administrativ styringsgruppe i april 2019.

Vurdering:

Prosjektgruppa leverte sin endelege rapport den 28. mars 2019, med overlevering til administrativ styringsgruppe 8. april. Rapporten med vedlegg svarer på bestillinga.

Rapporten avklarar tydeleg at det er store skilnader på omfanget av landbruket i regionen, der Alver kommune blir den klart største aktøren. Det er også skilnader i kva for oppgåver det er trong for å få løyst ved ei felles landbruksavdeling.

I tillegg til dei tre kommunane der det foregår eit samarbeid i dag, har Solund kommune også meldt interesse for å delta. Andre kommunar har muntleg nemnt at det kan vere aktuelt.

Programleiar er godt nøgd med arbeidet som er gjort. I etterkant av rapporten har administrativ styringsgruppe vurdert

- Namn på eininga: Landbruksavdeling

Dette samsvarer med strukturen i organisasjonsprosjekta elles.

- Organisering av samarbeidet: Vertskommune-status

Dette er ikkje i tråd med prosjektet si tiråding, der samarbeidsavtale mellom Alver kommune og den enkelte kjøpar-kommunen er ønskt organisering.

Nærare om namn på eininga

Fordelane ved at Landbruksavdelinga i Alver er den formelle nemninga på eininga er at plasseringa er tydeleg og i tråd med den samla organisasjonsstrukturen. I dagleg tale vil truleg mange andre omgrep også bli nytta; t.d. landbruksetat, landbrukskontor. Programleiar ser ingen ulemper med det,

det vil alltid dukke opp alternative nemningar uansett kva ein veljer.

Nærare om organisering av samarbeidet

Det er ulike synspunkt på organisering av samarbeidet. Prosjektgruppa tilrår ikkje vertskommunesamarbeid, men samarbeidsavtalar men kvar kommune, fordi dei ser konturen av større utfordringar knytt til

- Arkivsystem
- Det er store fordelar med å skrive og lagre alle saker i den enkelte samarbeidskommunen sitt sakssystem, i staden for i vertskommunen sitt sakssystem
- Fleksibilitet
- Kommunane treng kvar for seg å erfare korleis samarbeidet vil fungere, og kunne korrigere undervegs. Om ein samarbeidsavtale er mindre formell enn ein vertskommuneavtale, er det liten risiko for at ein kommune eventuelt trekkjer seg. Det handlar om å ha tilgjengelege ressursar på om lag 0,2 – 0,4 årsverk pr kommune.
- Oppslutning
- Det er ønskeleg å sikre eit godt og stort fagmiljø med høve til spesialisering. Prosjektgruppa fryktar at samarbeidskommunane ikkje ønskjer å gje frå seg mynde til ein vertskommune, og at samarbeidet dermed fell vekk. Då vil personellressursane i Alver bli færre og fagmiljøet meir sårbart. Eksempelvis er det stort rom for lokalt skjøn ved behandling av jordlovssakene, noko politikarane i den enkelte kommune i stor grad ønskjer å ha hand om sjølv.

Prosjektgruppa ønskjer at ein i starten av samarbeidet inngår samarbeidsavtalar utan vertskommuneorganisering, og i staden vurderer vertskommunesamarbeid på litt sikt. Programleiar er på si side ikkje uroleg for kva eit vertskommunesamarbeid kan løyse. Vertskommunemodellen er den formelle organiseringa for sal av tenester etter kommunelova og det er reglar for korleis samarbeidet skal formaliserast. Den viktigaste årsaka til at programleiar ønskjer vertskommunesamarbeid, er at samarbeid som er kontraktsbasert utan forankring i ein av samarbeidsformene etter kommunelova kan medføre uklar ansvarsdeling. Fleksibiliteten som prosjektgruppa etterlyser vil til ei viss grad kunne bli handtert i vertskommuneavtalen.

I forarbeida til ny kommunelov (Prop. 46L 2017-2018) står følgjande om organisering av interkommunale samarbeid:

Kommuner kan samarbeide med andre kommuner innanfor alle deler av sin virksomhet. For de oppgavene kommunene påtar seg frivillig (ofte forretningsdrift), er det stor organisasjonsfrihet. Kommunene opptre her mer eller mindre på den privatrettslige arena på lik linje med private parter.

For lovpålagte oppgaver som innebærer utøvelse av offentlig myndighet, har ikke kommunene samme grad av frihet til å velge hvilken organisasjonsform de kan benytte. Kommunene må da i praksis benytte vertskommunemodellen. Begrunnelsen for dette er at når kommunene opptre som myndighetsorgan, er det nødvendig å ivareta hensynet til innbyggernes rettssikkerhet, demokratisk kontroll mv. i sterkere grad enn når kommunene driver forretningsdrift.

Konklusjon:

Programleiar ser store fordelar både for Alver kommune og for landbruket i Nordhordland i å inngå samarbeid med omkringliggjande kommunar som ønskjer det. Ei styrking av fagmiljøa, kompetanseheving og meir spesialiserte tenester er nokre av gevinstane ved kommunesamanslåinga, og ei felles landbruksavdeling vil byggje opp under dette, særleg ved at samarbeidet medfører ei styrking av personellressursane.

Når det gjeld samarbeidsform, meiner programleiar at ein vertskommunemodell er den forma Alver kommune kan tilby samarbeidskommunane, slik kommunelova stiller opp. Det må gjerast avtale med

kvar og ein av kommunane, for å skreddersy omfanget av tenestene. Det vil ikkje kunna bli ein felles økonomisk fordelingsnøkkel på tenestene då kommunane har ulike behov på ulike tenesteområde. Aktive vertskommunesamarbeid med lik økonomisk fordelingsnøkkel og tenesteyting er t.d. NGIB; i dette tilfellet er alle oppgåvene knytt til branntilsyn lagt i ei felles eining. Landbrukskontora har organisert oppgåvedeling på ulike vis internt i eigen kommune, dette må samarbeidsavtalane ta omsyn til.

Programleiar rår til at det vidare arbeidet med dei kommunevise samarbeidsvtalane tar utgangspunkt i denne tilnærminga.

Fellesnemnda Alver partsamansett utval 29.05.2019:

Behandling:

Orientering ved programansvarleg Ørjan Raknes Forthun.
Saka vert teke til orientering, samrøystes.

FA PSU- 023/19 Vedtak:

Meldinga er teke til orientering.

Fellesnemnda Alver 03.06.2019:

Behandling:

Orientering ved programansvarleg Ørjan Raknes Forthun.
Programansvarleg sitt framlegg vart samrøystes vedteke.

FA- 031/19 Vedtak:

Det vidare arbeidet med å til rettelegge for ei felles landbruksavdeling i regi av Alver kommune, tek utgangspunkt i vertskommunemodellen etter ny kommunelov, jf saksutgreiinga og konklusjonen.